

Madencilik Sektöründe Risk Yönetimi ve Özel Sigorta: Son Gelişmeler, Uygulamalar ve Sorunlar

**Uluslararası
İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi
Aralık 2017 / İSTANBUL**

**Doç.Dr.İsmail YILDIRIM
Sigortacılık ve Aktüerya Anabilim Dalı**

Sunum Planı

Maden
İşletmeleri Risk
Değerlendirmesi

Sonuç ve
Değerlendirme

Çalışmanın
Amacı

Eleřtiri ve
Öneriler

Maden
Çalışanları
Zorunlu
Ferdî Kaza
Sigortası

Maden İşletmeleri Risk Değerlendirmesi

Tablo 3.1 - 5510 Sayılı Kanununun 4-1/a Maddesi Kapsamında İş Kazası/Meslek Hastalığı Geçiren Sigortalı
Table 3.1 - Distribution of the Number of Insured Having Work Accident/Occupational Disease by Classification of Econc

Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev. 2)* Classification of Economic Activity (NACE Rev.2)	İş göremezlik sürelerine (gün) göre iş kazası geçiren sigortalı sayıları			Meslek hastalığına tutulan sigortalı sayısı		
	Toplam Total			Number of insured having occupational disease		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
01-Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	1.276	402	1.678	0	0	0
02-Ormancılık ve tomrukçuluk	190	12	202	0	0	0
03-Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	148	48	196	0	0	0
05-Kömür ve Linyit Çıkartılması	10.021	5	10.026	19	0	19
06-Ham Petrol ve Doğalgaz çıkarımı	165	0	165	0	0	0
07-Metal Cevheri Madencilik	1.024	6	1.030	0	0	0
08-Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	1.538	19	1.557	2	0	2
09-Madencilik destekleyici hizmet faaliyetleri	268	3	271	0	0	0
10-Gıda ürünlerinin imalatı	7.656	3.315	10.971	2	0	2
11-İçeceklerin imalatı	314	19	333	0	0	0
12-Tütün ürünleri imalatı	58	30	88	0	0	0
13-Tekstil ürünlerinin imalatı	9.187	2.941	12.128	3	1	4
14-Giyim eşyalarının imalatı	1.195	1.304	2.499	5	1	6
15-Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	435	64	499	1	0	1

Yapılan araştırmalara göre ülkemizde yaşanmış olan maden kazalarının ortalama:

MADENLERDE RİSK DEĞERLENDİRMESİ

Risk İncelemelerinin Amaçları

- Madenlerde çalışan işçilerin can güvenliğinin korunması (**Ana Amaç**)
- Maden işletmelerinde mal güvenliğinin korunması
- Maden işletmelerinde iş sürekliliğinin sağlanması
- Milli varlıkların korunması

Yeraltı madenciliğinde risk analizi açısından ele alınması gereken konular

- İnsan Faktörü, Organizasyon, Dokümantasyon, Eğitim
- Maden Gazları (Yanıcı, Boğucu ve Zehirli Gazlar)
- Metan Gazı ve Grizu Patlamaları, Kömür Tozu ve Toz Patlamaları
- Yangın
- Havalandırma
- Tahkimat Ve Maden Göçükleri
- Su Baskınları
- Elektrifikasyon Ve Mekanizasyon
- Patlayıcı Madde Kullanımı
- Malzeme ve İnsan Nakliyesi
- Termal Konfor, Toz Ve Tozun Neden Olduğu Hastalıklar, Gürültü, Titreşim, Aydınlatma

AMAÇ

Ne Amaçlandı?

Türkiye’de Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası tarife ve talimatları, sigorta genel şartlarının esaslarını tespit etmek ve uygulamadaki sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır.

Nasıl Tasarlandı?

6 Şubat 2015 tarihinde yayımlanan 29259 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile zorunlu hale getirilen Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası

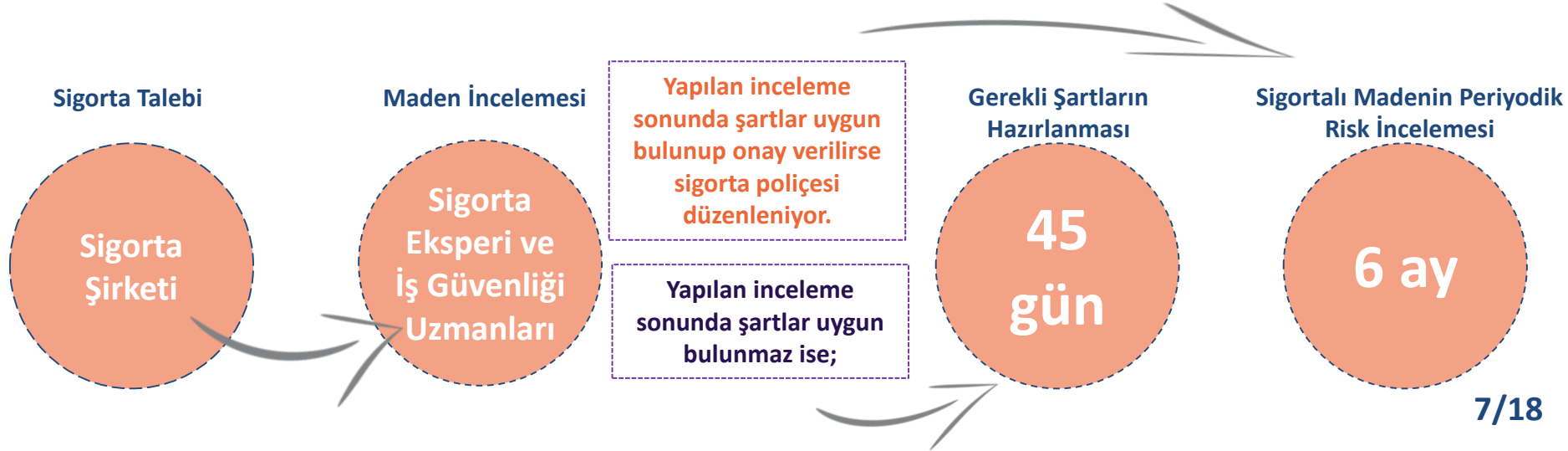
Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası tarife ve talimatları, sigortanın genel şartları, sigorta kapsamında yapılacak risk incelemesine ilişkin genelge incelenmiştir.

Türkiye Sigorta Birliği’nin istatistiki verilerinden sigorta poliçe adetleri ve tahsil edilen primler elde edilmiş olup sigortanın kapsamı ortaya çıkartılmıştır.

Sigortanın İşleyişi

- Sigorta talebi geldiğinde, sigorta şirketi, Sigorta Bilgi Merkezi (SBM) şemsiyesi altında bulunan eksper havuzundan talepte bulunuyor.
- Eksper, madeni inceleyerek bir değerlendirme yapıyor. Yapılan inceleme sonunda şartlar uygun bulunup onay verilirse poliçe düzenleniyor. Verilmezse madene gerekli şartların hazırlanması için 45 günlük süre tanınıyor.
- Bu sürede gerekli tüm şartlar yerine getirilmişse poliçe düzenleniyor.
- Poliçe düzenlenen maden 6. ayda yeniden risk incelemesine tabi tutuluyor.
- Uygun şartlar devam ediyorsa poliçenin devamına, aksi durumda poliçenin askıya alınmasına karar veriliyor ve bu süreçler ilgili mercilere yazılı olarak bildiriliyor.

Yer altı kömür madenciliği ve kömürden gayri yer altı madenciliği işletmeleri için kontrol listesi

1

Organizasyon ve dokümantasyon incelemesi

2

Çalışanların eğitim ve tecrübe incelemesi

3

Bina ve fiziki yapıların yeterliliğinin incelenmesi

4

Maden ocağı mimarisi ve planlamasının incelenmesi

5

Maden ocağı havalandırma standartlarının incelenmesi

6

Maden ocağı yangınlarının önlenmesi ve söndürülmesine yönelik inceleme

7

Patlama ve tehlikeli gaz yayılmasına karşı alınan önlemlerin incelenmesi

8

Maden ocağı elektrifikasyon ve mekanizasyonunun incelenmesi

9

Su baskınlarına karşı alınacak önlemlerin incelenmesi

10

Göçüklere karşı alınacak önlemlerin incelenmesi

11

Acil durum planlarının incelenmesi

Yer üstü kömür madenciliği için kontrol listesi

1

Maden ocağının jeolojik yapısı, jeoteknik, hidrojeolojik koşulları, topografyanın durumunun ocak planlamasına uygunluğunun incelenmesi

2

Maden ocağı ilerleme yönü ve basamakların uygunluğunun incelenmesi

3

Maden ocağındaki kazı faaliyetlerinin uygunluğunun incelenmesi

4

Maden ocağı tüm katmanların taban ve tavan sınırları ve yer altı su seviyesini gösteren haritaların incelenmesi

5

Maden ocağında kullanılan enerjinin nakil ve dağıtım sistemlerinin incelenmesi

6

Ocak içi yollar, acil kaçış yollarının uygunluğunun incelenmesi

7

İşletmede kullanılan makine ve ekipmanların bakımlarının incelenmesi

Sigorta Teminat Tutarı ve Prim

150.000 TL

**Sakatlanma ve Ölüm
Teminatı
(Kişi Başına)**

700 TL

**NET PRİM
(Kişi Başına)**

Sigorta konusu işletmelerde gerçekleşen kazalarda sakatlanma ve ölüm teminatları için ayrı ayrı olmak üzere kaza başına 1.500.000 TL'yi aşan hasar ilgili sigorta şirketlerince Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenecek Olağandışı Riskler Yönetim Merkezine zorunlu olarak reasüre edilir.

SİGORTALILIK ORANLARI

YAZILAN POLİÇE (ADET) ve PRİM (TL)

2015

2.247 Adet (Poliçe)
18.901.000 TL (Tahsilat)
86.000 TL (Hasar)

2016

2.599 Adet (Poliçe)
29.041.000 TL (Tahsilat)
0 TL (Hasar)

2017/10

1.762 Adet (Poliçe)
29.221.787 TL (Tahsilat)

En fazla poliçe yazan sigorta şirketi

Ziraat Sigorta	1.239 Adet	% 55
Axa Sigorta	725 Adet	% 32
Eureko Sigorta	113 Adet	% 5
Diğer Şirketler	170 Adet	% 8

Ziraat Sigorta	1.176 Adet	% 45
Axa Sigorta	1.005 Adet	% 39
Ak Sigorta	171 Adet	% 7
Diğer Şirketler	247 Adet	% 9

Axa Sigorta	1.027 Adet	% 58
Ziraat Sigorta	450 Adet	% 26
Ak Sigorta	164 Adet	% 9
Diğer Şirketler	121 Adet	% 7

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN SAYISI (SGK 2016 İSTATİSTİKLERİ)

Faaliyet kodu	Faaliyet Grupları	İşyeri Sayısı			Zorunlu Sigortalı Sayısı				
		Kamu	Özel	Toplam	Daimi	Geçici	Kamu	Özel	Toplam
05	Kömür ve Linyit Çıkartılması	29	585	614	32.447	5.135	10.252	27.330	37.582
06	Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarımı	12	32	44	2.516	317	1.960	873	2.833
07	Metal Cevheri Madenciliği	2	879	881	20.143	2.848	8	22.983	22.991
08	Diğer Madencilik Ve Taş Ocak.	39	4.721	4.760	55.990	5.499	2.223	59.266	61.489
09	Madenciliği Destekleyici Hizmet	30	492	522	5.079	2.516	1.765	5.830	7.595
19	Kok Kömürü Ve Petrol Ürün. İm.	2	280	282	7.975	13	19	7.969	7.988
		114	6.989	7.103	124.150	16.328	16.227	124.251	140.478

ELEŖTİRİLER ?

ÖNERİLER

▪ **SİGORTA EKSPERLERİ UZMAN MI?**

Risk incelemesi heyet tarafından gerekleŖtirilir.

- **Sigorta Eksperi (1 kiŖi)**
- **A-Sınıfı İŖ Güvenliği Uzmanı (1 kiŖi)**
- **3 yıl tecrübesi bulunan Maden Mühendisi (1 kiŖi)**

Risk Mühendisleri (Sigorta Ŗirketi Bünyesinde)

ELEŖTİRİLER ?

ÖNERİLER

■ **TEK PRİM ÖDEMESİ (700 TL)**

- **Maden ocaklarının risk derecelendirmesine göre prim limitleri belirlenebilir.**
- **Prim ödemelerine devlet desteği**

ELEŖTİRİLER ?

ÖNERİLER

■ SİGORTANIN KAPSAMI

Sadece iş kazaları sigorta kapsamında meslek hastalıkları sigorta kapsamı dışında. Meslek hastalıklarının sigorta kapsamına alınması.....

ELEŐTİRİLER ?

ÖNERİLER

▪ **TEMİNAT LİMİTİ YETERLİ DEĞİL (150.000 TL)**

**Amaç maden kazalarının sıfıra indirilmesi.
Özel sigorta teminatı yanı sıra SGK teminatının da yer alması**

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Madencilik Sektöründe Risk İncelemesi için Özel Sigorta Şirketleri 3. Göz olarak çalışacaklar.

Devlet tarafından prim desteği, Risk derecelendirmesine göre prim ödemesi.

Sigorta sadece iş kazalarını kapsamaktadır, meslek hastalıkları kapsam dışı.

Sigorta şirketlerinin riski üstlenmesi denetimlerin daha ciddi yapılmasını sağlayacaktır.

Sigorta eksperleri yerine risk mühendisleri daha etkin çalışabilir.

Sigortanın kapsamı bütün madenleri kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

Teşekkür ederim..